

Dosarul nr.3ra-859/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – V. Ciumac

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău –M. Guzun, G. Dașchevici, V. Clima

ÎNCHEIERE

16 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca- Doneva
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Elena Constantinescu împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, persoane terțe Oxana Țurcan și Serghei Marar cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din data de 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a respins apelul declarat de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”,

constată:

La 15 martie 2017 Elena Constantinescu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, persoane terțe Oxana Țurcan și Serghei Marar, prin care a solicitat recunoașterea ilegalității refuzului nr. 01-C-1 din 11 noiembrie 2016 și nr. 01/C-9/17 din 09 februarie 2017 emise de ÎS „Centrul resurselor Informaționale de Stat Registru” de a înregistra viza la domiciliu pe adresa mun. Chișinău, str. xxxxx a Oxanei Țurcan împreună cu copilul său minor.

În motivarea acțiunii depuse Elena Constantinescu a indicat că la 04 noiembrie 2016 s-a adresat Serviciului Eliberare a Actelor de Identitate Centru, mun. Chișinău cu solicitarea de acordare Oxanei Țurcan și copilului ei a vizei de domiciliu în imobilul din mun. Chișinău, sectorul Buiucani, str. xxxxx, ce-i aparține cu drept de proprietate.

La momentul formulării solicitării, la ghișeu s-a prezentat reclamanta, în calitate de coproprietar al bunurilor imobile (teren și construcții), Oxana Țurcan în calitate de persoană care urma să-și înregistreze domiciliul în imobil și Serghei Marar coproprietar de teren și construcții, care urma să confirme că nu este contra înregistrării în locuința Elenei Constantinescu a Oxanei Țurcan împreună cu copilul ei și care dețineau cu sine, în original și în copii simple, buletinele de identitate, contractul de vânzare- cumpărare nr. 012 din 11 iunie 2003, extrasul din Registrul bunurilor imobile, certificatul de naștere a minorului și contractele de donație nr. 4933 și nr. 4935 din 09 decembrie 2009.

Din motive necunoscute, funcționarul de la ghișeu, în formă verbală și ulterior prin refuzul Serviciului Eliberare a Actelor de Identitate Centru mun. Chișinău nr. 01-

C-1 din 11 noiembrie 2016 a refuzat în acordarea vizei de domiciliu Oxanei Țurcan împreună cu copilul acesteia.

Nefiind de acord cu acest refuz, la 04 ianuarie 2017 Elena Constantinescu a expediat în adresa ÎS „Centrul Resurselor Informaționale de Stat Registru” cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea refuzului, însă, la 13 februarie 2017 a primit răspunsul nr. 01/C-9/7 din 09 februarie 2017, prin care s-a refuzat în admiterea cererii prealabile. Refuzul autorității pârâte de acordare a vizei de domiciliu Oxanei Țurcan împreună cu copilul său a fost motivat prin faptul că, potrivit legislației pertinente pentru înregistrarea la domiciliu este necesar de prezentat actul de proprietate asupra locuinței, încheiat în condițiile de validitate și înregistrat la organul cadastral.

În dezacord cu refuzul autorității pârâte Elena Constantinescu a invocat că la 04 noiembrie 2016, data prezentării la ghișeul Serviciului Eliberare a Actelor de Identitate Centru mun. Chișinău, deținea în original și în copie actul care confirma dreptul său de proprietate asupra a 2/3 din construcția cu nr.xxxxx din strada xxxxx, și anume contractul de vânzare-cumpărare nr. 012 din 11 iunie 2003, autentificat notarial și înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău la 12 iunie 2003, sub numărul 36321/2003. Faptul că parafa de înregistrare lipsea pe contractul de donație deținut de Serghei Marar, acest document nu aparținea Elenei Constantinescu, dar coproprietarului de imobil, care s-a prezentat la ghișeu pentru a-și exprima acordul pentru înregistrarea Oxanei Țurcan împreună cu copilul său în imobilul care aparține Elenei Constantinescu.

În opinia reclamantei autoritatea pârâtă a dat o interpretare proprie și eronată asupra întinderii dreptului de proprietate comună pe cote-părți, ba mai mult, a dat o interpretare a locuinței, care contravine prevederilor Legii cu privire la locuințe nr. 75 din 30 aprilie 2015.

Prin hotărârea din data de 11 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către Elena Constantinescu, s-a recunoscut ca ilegal refuzul nr. 01-C-01 din 11 noiembrie 2016 adresat Elenei Constantinescu în acordarea Oxanei Țurcan și a copilului său a vizei de domiciliu în imobilul de pe adresa mun. Chișinău, str. xxxxx. În rest, cererea de chemare în judecată înaintată de Elena Constantinescu s-a respins ca neîntemeiată. (f.d. 130, 139-142)

La 28 octombrie 2019, în interiorul termenului prevăzut de art. 232 din Codul administrativ, IP „Agenția Servicii Publice” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 11 octombrie 2019, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe în partea admiterii acțiunii depuse de Elena Constantinescu și pronunțarea unei decizii noi prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Elena Constantinescu să fie respinsă. (f.d.133-136)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 12 februarie 2020 a respins apelul declarat de către IP „Agenția Servicii Publice”. (f.d. 167,168-175)

Instanțele de judecată în susținerea soluțiilor sale au menționat că la 04 noiembrie 2016, Elena Constantinescu în calitate de coproprietar al bunurilor imobile (teren și construcții) s-a adresat la ghișeul Serviciului de Eliberare a Actelor de Identitate Centru mun. Chișinău cu solicitarea de acordare a vizei de domiciliu în imobilul din mun. Chișinău, sectorul Buiucani, str. xxxxx, a Oxanei Țurcan împreună cu copilul său. Prin răspunsul Serviciului de Eliberare a Actelor de Identitate Centru mun. Chișinău nr. 01-C-1 din 11 noiembrie 2016, s-a refuzat în înregistrarea la domiciliu a Oxanei Țurcan

împreună cu copilul său, din motiv că, actele de proprietate ale ambilor coproprietari nu erau înregistrate în modul stabilit.

În baza reglementărilor legale ce guvernează raportul juridic litigios instanțele de judecată au concluzionat că pretenția privind recunoașterea ilegalității refuzului Serviciului Eliberare a Actelor de Identitate Centru mun. Chișinău nr. 01-C-01 din 11 noiembrie 2016 este întemeiată, ori argumentarea expusă în refuz derivă din interpretarea eronată și subiectivă a dispozițiilor Regulamentului privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, care stipulează că prezentarea extrasului din Registrul bunurilor imobile la momentul solicitării de înregistrare la domiciliu este un drept al solicitantului, dar nu o obligație, în condițiile în care, la momentul solicitării solicitantul deține în original actul de proprietate, care a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile.

De asemenea, instanțele de judecată au menționat că Serghei Marar nu era obligat de a prezenta Serviciului de Eliberare a Actelor de Identitate Centru contractele de donație înregistrate în Registrul bunurilor imobile, așa cum acesta nu s-a prezentat în fața organului de stat cu scopul de a solicita înregistrarea la domiciliu a Oxanei Țurcan, dar cu scopul de a-și manifesta acordul în vederea efectuării acestei înregistrări.

Argumentul IP „Agenției Servicii Publice” invocat în instanța de judecată precum că Elena Constantinescu nu este persoană împuternicită cu dreptul de a solicita înregistrarea la domiciliu a Oxanei Țurcan împreună cu copilul său a fost considerat de către instanțele de judecată nejustificat, în condițiile în care, temeiurile care au stat la baza refuzului sunt altele decât acesta, iar instanța de contencios administrativ verifică legalitatea refuzului contestat în limitele invocate în acesta.

Împotriva deciziei instanței de apel a depus recurs IP „Agenția Servicii Publice”, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri privind casarea hotărârii instanței de fond în partea admitterii pretenției Elenei Constantinescu și respingerea cererii de contencios administrativ înaintată de Elena Constantinescu. (f.d. 180-184)

În motivarea recursului IP „Agenția Servicii Publice” a indicat că la examinarea cauzei instanța de apel a invocat norme juridice, care nu existau la data examinării cererii Elenei Constantinescu față de ÎS „Centrul Resurselor Informaționale de Stat Registru”.

În opinia autorității recurente instanța de apel urma să examineze cauza prin prisma normelor juridice și a documentelor existente la momentul adoptării refuzului din 11 noiembrie 2016, normele juridice intrate în vigoare după emiterea refuzului, nu pot fi imputate IP „Agenției Servicii Publice”.

De asemenea, instanța de apel eronat a apreciat probele din dosar, reținând eronat că la momentul solicitării Elena Constantinescu deținea în original actul de proprietate, care a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile, ori pretinsul act de proprietate prezentat de Serghei Marar nu era înregistrat în Registrul bunurilor imobile. În lipsa dovezii existenței dreptului de proprietate a lui Serghei Marar asupra unei părți din imobilul situat în mun. Chișinău, str. xxxxx ÎS „Centrul Resurselor Informaționale de Stat Registru” nu avea certitudinea că acordul de a înregistra viza de domiciliu a Oxanei Țurcan împreună cu copilul său minor este eliberat de coproprietarul bunului imobil.

Autoritatea reclamantă în instanța de judecată a mai relatat că Elena Constantinescu nu era în drept de a solicita înregistrarea unei terțe persoane la domiciliu, deoarece potrivit legislației cererea de înregistrare a vizei de domiciliu

urmează a fi depusă nemijlocit de persoana care își schimbă domiciliul, iar Elena Constantinescu nu avea împuterniciri de a reprezenta interesele Oxanei Țurcan și a copilului acesteia, argument ce nu a fost luat în considerare de instanțele de judecată.

La 09 septembrie 2020 Elena Constantinescu a depus referință la cererea de recurs depusă de către IP „Agenția Servicii Publice”. În referință Elena Constantinescu a solicitat respingerea recursului, menționând că decizia contestată a fost emisă în baza circumstanțelor cauzei cu aplicarea corectă a normelor de drept material.

Efectuând controlul judiciar al hotărârilor contestate prin prisma argumentelor expuse în recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 258, alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Prin urmare, legalitatea procedurilor, care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ, se vor verifica prin prisma Codului administrativ.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 12 februarie 2020, notificată IP „Agenției Servicii Publice”, la 10 aprilie 2020. (f.d.177)

IP „Agenția Servicii Publice” s-a conformat prevederilor art. 245 din Codul administrativ și a depus, în termen, recurs motivat la data de 28 aprilie 2020. (f.d. 180-184)

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art.246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele

a)-f).Din analiza acestor prevederi rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs menționează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31,

Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către IP „Agenția Servicii Publice”, este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, depus de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca- Doneva

judecătorii

Victor Burduh

Maria Ghervas